

Química I

Codi: 103264
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501925 Ciència i Tecnologia dels Aliments	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Salabert Sabate

Correu electrònic: Jordi.Salabert.Sabate@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Guillem Fernandez Freixes

Marc Villabona Pedemonte

Prerequisits

Tot i que no hi ha pre-requisits oficials, és **molt convenient** que l'estudiant repassi:

- Els conceptes d'estequiometria i d'equilibri de batxillerat.
- El model de Lewis per a la representació d'estructures químiques.
- Els coneixements bàsics de nomenclatura de química orgànica, així com la representació d'enllaços químics vistos al batxillerat.

Objectius

Es tracta d'una assignatura de primer curs, de **formació bàsica en els fonaments de la química orgànica**, tant des del punt de vista estructural com de reactivitat química. Els coneixements adquirits haurien de permetre, a l'alumne que superi l'assignatura, comprendre els conceptes de isomeria relatius als compostos orgànics, així com interpretar químicament la major part dels processos bioquímics que es veuran posteriorment a altres assignatures de la titulació.

Més concretament, els objectius de l'assignatura són:

- 1) Assolir coneixement i comprensió dels conceptes bàsics de les diverses teories d'enllaç aplicables als compostos orgànics.
- 2) Poder descriure i comprendre els diferents tipus d'isomeria dels compostos orgànics.
- 3) Poder identificar i descriure la reactivitat i els mecanismes de reacció de les principals reaccions orgàniques, així com els diversos factors que les afecten.

Competències

- Analitzar, sintetitzar, resoldre problemes i prendre decisions en l'àmbit professional.
- Aplicar el mètode científic a la resolució de problemes.
- Aplicar els coneixements de les ciències bàsiques en la ciència i la tecnologia dels aliments.
- Demostrar que es coneixen les propietats físiques, químiques, bioquímiques i biològiques de les matèries primeres i dels aliments.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar, sintetitzar, resoldre problemes i prendre decisions en l'àmbit professional.
2. Anomenar i formular els compostos químics orgànics i inorgànics.
3. Aplicar el mètode científic a la resolució de problemes.
4. Descriure els diferents tipus d'isomeria en compostos orgànics.
5. Descriure els mecanismes de les principals reaccions orgàniques, així com els diversos factors que els afecten.
6. Descriure l'estructura de l'àtom.
7. Descriure la tecnofuncionalitat dels compostos orgànics segons les característiques del medi
8. Diferenciar entre els diferents tipus d'enllaç químic i d'interaccions intermoleculars.
9. Identificar els grups funcionals dels principals productes naturals orgànics i les seves reaccions més importants.
10. Identificar la reactivitat bàsica associada als diversos grups funcionals orgànics.

Continguts

- Enllaç químic (1 ECTS). Estructura electrònica de l'àtom. Estructures de Lewis i formes ressonants. Orbitals atòmics, orbitals híbrids i orbitals moleculars. Introducció als diferents tipus d'enllaç. Enllaços de carboni senzills i múltiples. Estats d'agregació de la matèria. Diagrames de fases.

- Introducció als compostos orgànics (1 ECTS) Estructures i fórmules de les molècules orgàniques. Nomenclatura. Isomeria estructural o constitucional. Nucleòfils i electròfils. Estat d'oxidació i grau d'oxidació. Classificació dels compostos orgànics segons el seu grau d'oxidació i els seus grups funcionals. Estabilitat cinètica i termodinàmica de les molècules orgàniques. Acidesa i basicitat dels compostos orgànics.

- Anàlisi conformacional i estereoquímica (1 ECTS). Estereoquímica dinàmica: Isomeria conformacional en alcans lineals. Projeccions de Newman. Isomeria conformacional dels cicloalcans. Estereoquímica estàtica: Quiralitat. Àtoms de carboni quirals: centres estereogènics. Isomeria configuracional: enantiòmers i diastereòmers. La nomenclatura R/S per descriure els centres estereogènics. Isomeria cis-trans o Z-E. Activitat òptica. Projeccions de Fisher.

- Hidrocarburs: alcans, alquens i compostos aromàtics (0.5 ECTS). Reaccions d'halogenació d'alcans. Reaccions d'addició a alquens. Criteris d'aromaticitat i exemples.

- Compostos orgànics de grau d'oxidació 1: halurs d'aquil, alcohols, èters, tiols i amines (0.5 ECTS). Reaccions de substitució nucleòfila: SN1 i SN2. Reaccions d'eliminació: E1 i E2. Reactivitat dels alcohols: reaccions de deshidratació i d'oxidació. Fenols. Amines: reactivitat i síntesi, exemples amb bioactivitat.

- Compostos orgànics de grau d'oxidació 2: aldehids i cetones (1 ECTS). Estructura i reactivitat general. Reaccions d'addició nucleòfila. Acetals i hemiacetals. Formes cícliques dels carbohidrats. Condensació aldòlica. Quinones.

- Compostos orgànics de grau d'oxidació 3 i 4: àcids carboxílics i derivats, urea i derivats (1 ECTS). Exemples d'àcids i èsters. Reaccions d'interconversió entre àcids i èsters. Amides. Aminoàcids, pèptids i proteïnes. Urea i derivats: carbamats.

Metodologia

El desenvolupament del curs, pel que fa referència a metodologia docent i activitats formatives, es basa en les següents activitats:

- Classes magistrals, on l'alumne per un costat adquireix els coneixements teòrics propis de l'assignatura i per l'altre, assisteix i participa a la resolució de problemes relacionats.
- Seminaris, que són sessions amb un nombre reduït d'alumnes que han de servir tant per resoldre dubtes com per aprofundir en determinats conceptes claus i en la seva aplicació en casos pràctics.
- Evidències, que són exercicis avaluable de realització individual per part de l'alumnat. Aquestes podran ser encarregades com a feina fora de l'aula o en substitució d'una classe magistral a decisió del professor responsable.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals (teòriques i de resolució de problemes)	34	1,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Seminaris	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories en grup	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Estudi i resolució de problemes	90	3,6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Avaluació

L'avaluació dels coneixements científico-tècnics de la matèria assolits per l'alumne, es fa individualment, de manera continuada i mitjançant proves escrites consistents en:

- 2 exàmens parcials amb una incidència en la nota final del 45% cadascun. Nota mínima necessària per fer mitjana: 5,0. Nota mínima necessària per superar l'assignatura: 5,0.
- Per als alumnes que no hagin superat el conjunt de l'assignatura: recuperació d'un o tots dos parcials. L'objecte de les recuperacions no és la de pujar nota.
- 2 evidències amb una incidència (additiva) en la nota final del 5% cadascuna. Nota mínima necessària per fer mitjana: 5,0.

* Un alumne rep la qualificació de "no avaluable" si ha participat en activitats d'avaluació que representen ≤15% de la nota final, el que es tradueix en la no participació en cap dels dos exàmens parcials.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidències	10%	2	0,08	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Primer parcial	45%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Segon parcial	45%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

- T. W. Graham Solomons, Craig B. Fryhle, Scott A. Snyder, Organic Chemistry, 11th Edition, John Wiley and Sons, New York, 2013.
- Y. Bruice. Organic Chemistry (3^a Ed) Prentice-Hall International, 2001.
- K. Peter. C. Vollhardt; Neil E. Schore, Organic Chemistry (7th Ed), Ed. Freeman, WH & Co., 2015
- H. Schmid. Química Biológica. Las bases químicas de la vida. Ed. Interamericana. 1986.
- W. R. Peterson. Formulación y nomenclatura en Química Orgánica, EUNIBAR, 1987.

En general, qualsevol llibre de introducció a la química orgànica.

És molt recomanable l'ús de models moleculars per a facilitar la visió 3D.